

Rapportering om allvarliga missförhållanden (visselblåsning)

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Skydd vid visselblåsning	2
2.1 Vad kan och bör rapporteras via visselblåsartjänsten	2
2.2 Vem kan visselblåsa?	3
2.3 Hur kan man visselblåsa?	3
2.4 Hur görs en anmälan i visselblåsarkanalerna?	3
2.5 Rapporteringsverktyget	4
2.6 Rapportering via externa kanaler	4
3 Mottagande av rapporter och utredningar	5
3.1 Ansvariga för mottagande av rapporter och utredningar	5
3.2 Utredningar	5
3.3 Återkoppling	5
3.4 Uppföljning	6
3.5 Radering av data	6
4 Övrigt kring skydd och sekretess.....	6
5 Information och nåbarhet.....	7
Appendix	8

1. Inledning

”Drivmedelsstation Preem AB”, nedan kallat ”DPAB” strävar efter att ha ett öppet företagsklimat, hög affärsmoral och arbetar med ständiga förbättringar. DPAB uppmanar att rapportera överträdelser och oegentligheter som kan påverka DPABs intresse, intressenter eller enskildas liv och hälsa.

DPAB har en inrättad särskild visselblåsarkanal som finns tillgänglig i syfte att underlätta att anmäla misstänkta överträdelser. Det finns möjlighet att rapportera anonymt.

Den som misstänker ett missförhållande som strider mot lag eller som det kan finnas ett allmänintresse av att det kommer fram, har möjlighet att rapportera med ett skydd mot repressalier enligt lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Dessa riktlinjer syftar till att redogöra för vilka överträdelser som kan rapporteras via visselblåsarsystemet, det lagstadgade skyddet mot repressalier och hur hanteringen vid rapportering och utredning sker.

2. Skydd vid visselblåsning

En rapporterende person kan få skydd i form av ansvarsfrihet vid brott mot tystnadsplikt samt skydd mot hindrande åtgärder och repressalier. Skyddet kopplat till ansvarsfrihet innebär att den rapporterende personen inte får göras ansvarig för att ha brutit mot lagstadgad eller avtalsreglerad tystnadsplikt. Detta förutsätter att den rapporterende personen hade skälig anledning att anta att rapporteringen var nödvändig för att avslöja det rapporterade missförhållandet.

Skyddet mot hindrande åtgärder och repressalier på grund av rapportering omfattar den rapporterende personen, någon som har koppling till den rapporterende personen, t.ex. en anhörig eller en kollega, eller en juridisk person som den rapporterende personen äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.

Med hindrande åtgärd kan avses att förmå personen att inte rapportera ett missförhållande genom bestraffning eller hot om bestraffning om en person väljer att rapportera ett visst missförhållande. Med repressalie kan avses en åtgärd eller underlåtenhet kan ge upphov till skada för den rapporterende personen såsom t.ex. omplacering, uppsägning, ändrade arbetsuppgifter eller arbetstider, hot, varningar eller annan orättvis eller bestraffande behandling.

Skydden kopplade till ansvarsfrihet samt hindrande åtgärder och repressalier förutsätter att inhämtande av information inte skett genom att begå brott.

För att erhålla skydd enligt lagen krävs att det finns en tydlig koppling mellan repressalien och rapporteringen.

Skyddet gäller om den rapporterende personen vid tidpunkten för rapporteringen hade skälig anledning att anta att informationen var sann.

2.1 Vad kan och bör rapporteras via visselblåsartjänsten

För att omfattas av det skydd som lagen ger, krävs att rapporteringen sker i ett arbetsrelaterat sammanhang och att den omfattar missförhållanden av allmänintresse. Ett tydligt exempel på detta är överträdelse av lag (och i vissa fall förordningar och föreskrifter) eftersom det normalt sett utgör ett allmänintresse att lagstiftningen efterlevs. Exempel på andra ärenden som kan rapporteras (ej fullständig lista):

- Oegentligheter av ekonomisk karaktär såsom bokföringsbrott, tagande och givande av mutor, bedrägeri och förfalskning.

- Betydande brister i säkerheten på arbetsplatsen.
- Betydande överträdelser av miljöregler och förorening av miljön.
- Allvarlig diskriminering och trakasserier.

Frågor som rör missnöje på arbetsplatsen ska tas upp med chef, direkt eller via en facklig representant, eftersom sådana frågor inte kan behandlas som visselblåsarärenden.

En rapporterade (visselblåsande) person behöver inte ha bevis för sin misstanke. Inga anklagelser får dock göras med skadligt uppsåt eller med vetskap om att anklagelsen är falsk. En rapporterad person skyddas från repressalier även om misstanken visar sig vara felaktig, förutsatt att visselblåsaren handlar i god tro.

2.2 Vem kan visselblåsa?

Visselblåsning med skydd är tillgänglig för dig som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden och tillhör eller har tillhört någon av följande personkategorier:

- arbetstagare
- arbetssökande
- personer som söker eller utför volontärarbete
- personer som söker eller fullgör praktik
- personer som utför arbete under en verksamhetsutövares kontroll och ledning (ex. inhyrda konsulter)
- aktieägare som är verksamma i bolaget
- egenföretagare som söker eller utför uppdrag
- personer som ingår i ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan

2.3 Hur kan man visselblåsa?

Det finns olika sätt att rapportera missförhållanden eller delge en misstanke:

Alternativ 1: Kontakta närmaste chef eller högre uppsatt chef.

Alternativ 2: Kommunicera genom visselblåsarkanal wb.2secure.se eller via telefon på 077-177 99 77. Om en person föredrar att vara helt anonym möjliggör denna visselblåsarkanal en anonym kommunikation.

2.4 Hur görs en anmälan i visselblåsarkanalen?

Rapportering görs skriftligen via webbsidan wb.2secure.se eller muntligen via telefon på 077-177 99 77. Du kan välja att vara anonym. Önskar du rapportera via fysiskt möte, kan det begäras genom att registrera en anmälan på webbsidan wb.2secure.se.

Vid registrering av en ny anmälan på wb.2secure.se ska du uppge den företagsunika koden "stp569" för att identifiera att det är för DPAB anmälan görs. På webbsidan ombeds du besvara ett antal frågor om det som anmälan rör. Du kan vara anonym och tilldelas ett unikt ärendenummer och ett lösenord som måste sparas för att aktivt kunna logga in på webbsidan och följa anmälan och kommunicera med handläggaren på 2Secure.

När en anmälan registrerats behandlas den av erfarna handläggare på 2Secure, som kontaktar DPABs primära kontaktperson (DPABs HR Business partner) eller utifrån en förutbestämd kontaktlista med flera namn. Om den primära kontaktpersonen är föremål för anmälan kommer en annan person på kontaktlistan att informeras. Se vidare avsnitt gällande ansvariga för mottagande av rapporter och utredning. Det är alltid DPAB som slutligen bedömer anmälan och avgör vilka åtgärder som ska vidtas.

2.5 Rapporteringsverktyget

För att trygga visselblåsarens anonymitet tillhandahålls rapporteringsverktyget av den externa och oberoende aktören 2Secure. Rapporteringskanalen är krypterad och lösenordskyddad.

Det är viktigt att beskriva all fakta i anmälan, inklusive de förhållanden som tros vara mindre viktiga noggrant och all dokumentation som kan ha relevans bör bifogas. Information ska lämnas i god tro och med goda avsikter.

2.6 Rapportering via externa kanaler

Utöver att rapportera till DPABs interna visselblåsarkanal kan du rapportera externt till en behörig myndighet inom ett visst ansvarsområde eller någon av EU:s institutioner, organ och byråer. Även när du rapporterar externt har du rätt till skydd enligt lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Följande myndigheter har utsetts till behöriga myndigheter och har upprättat externa rapporteringskanaler: Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Ekobrottsmyndigheten, Fastighetsmäklarinspektionen, Finansinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten, Inspektionen för strategiska produkter, Inspektionen för vård och omsorg, Kemikalieinspektionen, Konsumentverket, Konkurrensverket, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Länsstyrelserna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Regeringskansliet, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Skogsstyrelsen, Spelinspektionen, Statens energimyndighet, Statens

jordbruksverk, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Strålsäkerhetsmyndigheten och Transportstyrelsen.

DPAB uppmuntrar att i första hand rapportera i interna kanal för att få möjlighet att utreda vad som skett och snabbare kunna komma tillrätta med eventuella missförhållanden.

3 Mottagande av rapporter och utredningar

3.1 Ansvariga för mottagande av rapporter och utredningar

Vid rapportering via 2Secure är ansvarig handläggare på 2Secure första mottagare av rapporter. Mottagare för visseblåsarrapporter på DPAB är i huvudsak HR Business Partner. (Handläggare på 2secure kontaktar HR Business Partner). Dock så har en visseblåsarkommitté inrättats som gemensamt ansvarar för mottagande av rapporter och utredningar. Visseblåsarkommittéen består av HR Business partner och medlem i DPABs styrelse.

Avser rapporteringen (den person som pekas ut) VD eller HR Business Partner kommer DPABs styrelsemedlem att vara mottagare och ansvara för utredning. Vidare innebär det att om någon i visseblåsarkommittéen avses i rapporteringen kommer denne inte få kännedom om eller handlägga ärendet.

Om rapporterande person väljer att vända sig till chef vid rapportering Alternativ 1 i Avsnitt 2.3 ovan) istället för direktkontakt med 2Secure via visseblåsarkanal, ska chef säkerställa att ärendet omgående registreras in i 2Secures visseblåsarkanal och hanteras enligt dessa riktlinjer.

3.2 Utredningar

Vid mottagandet av en anmälan beslutar 2Secure tillsammans med Visseblåsarkommittéen om den ska klassas som en visseblåsning. Om anmälan klassas som en visseblåsning vidtas lämpliga åtgärder för utredning. Beroende på ärendets karaktär så kan andra inom DPAB eller externa utredare att komma behöva involveras.

Visseblåsarkommittéen kan komma att avslå en utredning om exempelvis:

- anmälan inte faller inom ramen för dessa riktlinjer
- anmälan inte har gjorts i god tro eller illvilligt
- ärendet som anmälan berör redan har åtgärdats
- det inte finns tillräckligt information för att utreda ärendet

3.3 Återkoppling

Efter registrering av en anmälan kan den rapporterade logga in igen med sina inloggningsuppgifter för att se eventuella följdfrågor/kommentarer från handläggaren på 2Secure. Anmälan kan följas upp via wb.2secure.se om den rapporterade sparar ärendenumret och lösenordet som genereras när anmälan genomfördes.

Den rapporterade personen ska få en bekräftelse på att rapporten är mottagen inom sju dagar från mottagandet, om inte den rapporterade personen har av sagt sig bekräftelse, eller mottagaren har anledning att anta att en bekräftelse skulle avslöja personens identitet.

Den rapporterade personen ska också få återkoppling i skäligen utsträckning om åtgärder som har vidtagits vid uppföljning av rapporten och om skälen för dessa inom tre månader från bekräftelsen. Om någon bekräftelse inte har lämnats och det inte har berott på den rapporterade personen, sju dagar från mottagandet, och i förekommande fall, ska rapporterade personen få information om att en uppgift som kan identifiera den rapporterade personen kommer att lämnas ut, om inte informationen gör att syftet med uppföljningen eller åtgärderna hindras eller försvåras.

3.4 Uppföljning

HR Business Partner följer upp antal registrerade, men inga enskilda ärenden diskuteras.

3.5 Radering av data

Persondata som inkluderats i visselblåsarrapporter och utredningsdokumentation ska raderas vid avslutad utredning, med undantag för om persondata bör sparas med hänvisning till annan relevant lagstiftning. Radering sker inom 30 dagar efter avslutad utredning.

Utredningsdokumentation och visselblåsarmeddelanden som arkiveras ska anonymiseras enligt GDPR, eftersom dessa dokument inte får innehålla personuppgifter genom vilka personer direkt eller indirekt kan identifieras.

Se vidare Appendix för hantering av personuppgifter.

4 Övrigt kring skydd och sekretess

De personer som pekats ut inom ramen för visselblåsningen omfattas av relevant dataskyddslagstiftning. De utpekade har därför rätt att få tillgång till uppgifter om sig själv och kan kräva ändring eller radering av data om informationen är felaktig, ofullständig eller föråldrad. Denna rättighet gäller med förbehåll för att detta inte får leda till hinder för utredningen.

5 Information och nåbarhet

Denna riktlinje ska finnas tillgängligt på DPABs intranät och på [Preem.se](https://preem.se)

Appendix

När du använder visselblåsartjänsten kan du vara anonym. DPAB tar stor hänsyn till skyddet av den personliga integriteten. Nedan finns en sammanställning av några viktiga punkter gällande Dataskyddsförordningen.

Personuppgifter

Vid alla tillfällen är DPAB skyldig att följa lagstiftningen gällande hantering av personuppgifter. Det är viktigt att du känner dig trygg när du lämnar information om dig själv och andra i visselblåsarsystemet. Vi tar stor hänsyn till skyddet av den personliga integriteten.

Anonymitet

Som visselblåsare kan du välja om du vill lämna dina kontaktuppgifter eller om du vill vara anonym. Oavsett tas alla anmälningar på allvar. För våra externa handläggare kan det underlätta det fortsatta arbetet om vi kan kontakta dig för att få kompletterande uppgifter; därför kommer kontaktuppgifter efterfrågas. Det är dock alltid helt frivilligt att lämna dessa uppgifter.

Inga IP-adresser registreras och systemet använder inte cookies. Använder du en dator som är uppkopplad mot DPAB kan det dock framgå av internetloggen att du har besökt den sida där anmälan görs. Vill du inte att detta ska synas, använd en dator som inte är uppkopplad mot DPABs nätverk, eller en personlig smartphone eller surfplatta.

Personuppgiftsansvar

DPAB där den som anmäls är anställd, ansvarar för behandlingen av personuppgifter enligt lag.

Syftet med registreringen

Personuppgifterna kommer endast att användas för att genomföra utredning av det som rapporterats till visselblåsarsystemet. I riktlinjerna för visselblåsning kan du läsa om vilken typ av missförhållanden som kan rapporteras. Integritetsskyddsmyndigheten reglerar när andra än myndigheter får hantera personuppgifter om lagöverträdelse. Om en anmälan inkommer som inte kan behandlas i visselblåsartjänsten på grund detta, eller om missförhållandet inte är tillräckligt allvarligt för att hanteras inom ramen för visselblåsning, kommer ärendet att avslutas och alla personuppgifter raderas. Du kommer att få ett meddelande i visselblåsarsystemet om att denna bedömning är gjord samt information om vart du istället kan vända dig med ditt ärende.

Vem tar del av personuppgifterna?

Personuppgifter kommer endast att användas av DPABs visselblåsningskommittés utredande funktion samt av det externa företag som har fått i uppdrag att ta emot anmälan. Uppgifterna är bara tillgängliga för personer som arbetar med den aktuella anmälan. Utredningen kan komma att överlämnas till polis eller annan myndighet, exempelvis Ekobrottsmyndigheten.

Vilka personuppgifter registreras?

Inledningsvis registreras den information som du som anmälare lämnar. Vid en utredning kommer den information som behövs för att utreda ärendet att registreras, vilket primärt innefattar namn, befattning och misstanke om missförhållandet som ligger till grund för anmälan. Information kommer sedan att hämtas från de källor som anses nödvändiga för att utreda missförhållandet.

Hur länge finns personuppgifterna kvar?

Personuppgifterna raderas vanligtvis tre veckor efter ärendet avslutats, dock högst 2 år efter avslut om särskilda skäl föreligger.

Information till den som anmäls

En person som anmäls i visselblåsartjänsten kommer att få särskild information om det. Om det skulle kunna äventyra den fortsatta utredningen, kommer informationen inte att lämnas förrän det bedöms att det inte längre föreligger någon sådan fara. Under den tiden lämnas inte heller några registerutdrag.

Registerutdrag

Som anmälare har du rätt att utan kostnad en gång per år få information om vilka personuppgifter som finns registrerade om dig i visselblåsartjänsten. En sådan begäran om registerutdrag ska vara skriftlig och undertecknad. Skicka den till 2Secure, Dataskyddsombud, Box 34037, 10026 Stockholm. Om någon uppgift är felaktig, ofullständig eller missvisande, har du rätt att på begäran få den rättad. Ett registerutdrag till anmäld person kommer inte att innehålla information så att du som visselblåsare kan identifieras. Informationen kan därför komma att sammanfattas.